

Základy autorského práva

Ta smlouva na noty od Jana Kapra – bude stejná jako na Bosé nožky Jaroslava Štastného?

© Martin Prokeš, 2015, 2016
všechna práva vyhrazena
zvolný uživatel bude hnán k odpovědnosti právem útrpným,
atd.

Seznam zkratk

A – autor	OnR – originál nebo rozmnoženina (AD)
AD – autorské dílo	OZ – občanský zákoník
AP – autorské právo	ObchZ – obchodní zákoník (zrušen)
AutZ – autorský zákon	P – poskytovatel
AV – audiovizuálně	PDN – právní domněnka nevyvratitelná
DB – databáze	PDV – právní domněnka vyvratitelná
DvHP – AD zachycené v hmotné podobě	PF – právní fikce
FO – fyzická osoba	PCHAutZ – předměty chráněné AutZ
KoPr – komunitární právo/právo EU	PJ – právní jednání/právně jednat
KS – kolektivní správce/správa	PO – právnická osoba
L – licence	PS – právní skutečnost
LS – licenční smlouva	SDEU – Soudní dvůr EU
LZPS – Listina zákl. práv a svobod	SoD – smlouva o dílo
N – nabyvatel	UV – umělecký výkon
neHP – nehmotná podoba	VS – veřejný seznam
NS – Nejvyšší soud	VU – výkonný umělec
NSJ – není-li sjednáno jinak	

2

Test

- 1) autorem může být kterákoli osoba, byť by byla nesvéprávná
- 2) majetková práva ke školním dílům (dílům vytvořeným studentem ke splnění jeho studijních povinností) vykonává VŠ
- 3) autor může vystupovat pod pseudonymem, ale licenční smlouvu musí uzavřít vlastním jménem
- 4) rozmnoženinu pro osobní potřebu si mohou zhotovit z jakéhokoliv (i nelegálního) zdroje

3

- 5) fotografie každému volně dostupné na webu lze bez dalšího použít na vlastní web
- 6) není-li prokázán opak, je tchýně osobou blízkou
- 7) koupí audio CD získávám licenci k hudebním dílům a uměleckým výkonům na něm zachyceným
- 8) *Je dítě autorským dílem svých rodičů? Může se rozmnožovat bez jejich souhlasu?*

4

Autorské právo

- zvláštní právo soukromé – lex specialis k právu občanskému (srov. § 9/2 a § 3029/2 OZ)
- součást práv duševního vlastnictví
 - může nastat souběh ochrany (§ 105)
- vnitrostátní prameny autorské práva (objektivního)
 - čl. 10 LZPS (nehmotná práva osobnostní)
 - čl. 11 LZPS (nehmotná práva majetková)
 - čl. 34 LZPS (tvůrčí práva):
 - (1) Práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem.
 - (2) Právo přístupu ke kulturnímu bohatství je zaručeno za podmínek stanovených zákonem.
 - zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů
 - o právu autorském = o subjektivním absolutním právu autora
 - zákon 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi); (dříve zákon č. 273/1993 Sb.)
 - § 4 a 5 hranice přístupnosti (subjektivně stanoví u českého AD výrobce, koproducent, u zahraničního distributor)
 - zákon č. 206/2005 Sb., o ochraně některých služeb v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a služeb informační společnosti

5

- „tvůrčí činnost obecně chrání jak čl. 11 Listiny, tak i čl. 34 Listiny, který ochranu duševního vlastnictví sice systematicky zařazuje mezi kulturní práva, což vychází z chápání lidské kultury jako svébytné hodnotové kategorie a klade hodnotový důraz na tvořivost lidského ducha, avšak zároveň je třeba čl. 34 Listiny vnímat jako konkretizaci ochrany majetku a vlastnického práva zakotveného v čl. 11 Listiny.
- Čl. 34 Listiny přitom obsahuje též obecný odkaz na zákonnou ochranu právních výsledků duševní tvůrčí činnosti, což zakotvuje povinnost státu tuto ochranu upravit v zákonech a také ji efektivně poskytovat (poskytnutá ochrana se však neomezuje pouze na zákonnou úpravu, nýbrž lze se jí dovolávat též přímo, neboť čl. 34 Listiny není zahrnut v čl. 41 odst. 1 Listiny, jenž omezuje vymahatelnost některých hospodářských, sociálních a kulturních práv“ (II. ÚS 2186/14 z 13.1.2015 bod 16)

6

- „V projednávaném případě je přitom tvrzené omezení svobody získávat informace odůvodněné s ohledem na nezbytnost chránit taková práva duševního vlastnictví, jako je autorské právo, která jsou součástí práva vlastnit majetek.“
 - bod 65 rozsudku SDEU C-479/04 Laserdisken
 - AP je součástí vlastnického práva (viz čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv EU).
- Autorské právo však není nedotknutelné a je třeba jej poměřovat s ochranou jiných základních práv a obecných zásad práva EU
 - srov. rozsudky SDEU C-70/10 Scarlet Extended SA z 24. 11. 2011 (body 43-45), C-275/06 Promusicae z 29. 1. 2008 (bod 68), C-360/10 SABAM ca Netlog NV z 16. 2. 2012 (body 41 až 42 a bod 48),

7

Zásady autorského práva

- subjektem AP je autor jako FO
 - pravdivost autorství
- neformálnost vzniku AP
- o užití svého díla rozhoduje autor
- užití díla je zásadně úplatné
- ochrana zájmů autora
- omezení AP v obecném zájmu
- teritorialita

„Primo cantavit Caedmon istud Carmen.“
(2. pol 7. století)

8

Předmět autorského práva (§ 1)

- ochrana a způsob výkonu
 - práva autora k jeho autorskému dílu
 - práva související s autorským právem
 - práva výkonného umělce k jeho uměleckému výkonu,
 - jako jediné příbuzné právu autorskému
 - právo výrobce zvukového záznamu k jeho záznamu,
 - právo výrobce zvukově obrazového záznamu k jeho záznamu,
 - právo rozhlasového nebo televizního vysílatele k jeho vysílání,
 - právo zveřejnitelů k dosud nezveřejněnému dílu, k němuž uplynula doba trvání majetkových práv,
 - právo nakladatele na odměnu v souvislosti se zhotovením rozmnoženiny jím vydaného díla pro osobní potřebu,
 - právo pořizovatele k jím pořízené databázi
- autorské právo
 - je právem absolutním, působí erga omnes
 - nepromlčitelným
 - souhrnem autorských práv (kvazidualistická koncepce)
 - osobnostních
 - majetkových
 - nelze zcizit inter vivos (§ 11/4, 26/1)
 - § 412/1/c) NOZ? (ústav nabývá nebo pozbývá právo autorské)

9

Autorské dílo – opus (§ 2)

- individuálně určený nehmotný statek (nemajetková hodnota) s níž jsou spojena práva majetková a osobnostní
 - -> nelze s ním nakládat jako např. s věcí (res extra commercium), protože není věc (viz i § 2587 OZ: zhotovení věci ... nebo činnost s jiným výsledkem)?
 - -> je věc (§ 489) nehmotná, která není předmětem věcných práv, ale práv autorských? (LS jako smluvní typ v dílu „Přenechání věci k užití jinému“)
- pojmové znaky (kumulativně)
 - výsledek tvůrčí duševní umělecké či vědecké činnosti autora (kvalita)
 - i prostřednictvím techniky (x technika sama)
 - tvůrčí uspořádání děl (souborné AD § 2/5) x administrativní,...
 - x restaurátor
 - jedinečnost díla (kvantita tvůrčího vnosu; unikátnost)
 - bráno s určitou mírou pravděpodobnosti, nikoliv absolutně
 - dílo osobité (x není AD) a původní (x plagiát)
 - x § 2/2 (originalita)
 - schopnost vyvolat ve vnímajícím účinek (obraz díla), působit na něj
 - vyjádření v jakékoliv lidskými smysly vnímatelné podobě, byť jen efemérní
 - stačí vnímatelnost omezeným okruhem osob (např. notový zápis, nemusí dojít ke vnímání jinou osobou)
- jsou-li pojmové znaky naplněny, jde o AD ex lege
- autorské právo je hodnotově neutrální
 - ochrany požívají i díla „závadná“
 - hodnota díla je však stále významná (§ 11/3, 70/4)

10

- Tvůrčí činnost spočívá „...ve „vytvoření“ něčeho nehmotného s tím, že dosažení tohoto cíleného i necíleného výsledku závisí v osobních vlastnostech tvůrce, bez nichž by tento výtvar (duševní plod tvůrčí povahy literární, jiné umělecké nebo vědecké) nebyl vůbec dosažen.“ NS 30 Cdo 4924/2007 z 10.11.2009; II. ÚS 2186/14 z 13.1.2015 bod 16; srov. i § 2009/1 a § 2589 OZ; podrobně NS 30 Cdo 360/2015 z 24.7.2015 – opsán prof. Telec)

11

- slabé prvky díla (srov. § 2/6)
 - public domain
 - limitace reáliemi
- vnitřní a vnější forma díla
 - vnitřní (organizace a struktura AD)
 - vnější (způsob vyjádření AD)
- ochrana
 - vnitřní (ochrana v rámci ochrany celého díla)
 - vnější samostatná (od ochrany díla jako celku oddělenou) ochrana částí díla, zejména názvu díla a jmen postav. Části díla mohou požívat tzv. vnější ochrany jen v případě, že samotná část díla splňuje pojmové znaky autorského díla
 - srov. usnesení NS 5 Tdo 815/2009 z 26.8.2009: „...k tomu, aby samotné části určitého díla podléhaly režimu autorského zákona, nestačí naplnění charakteristických prvků díla podle § 2 odst. 1 autorského zákona pouze u díla jako celku. Dotčené části díla samy o sobě musí mít tyto vlastnosti také, a to včetně toho, že jde o výsledek tvůrčí činnosti, která odráží nezaměnitelnou osobitost autora.“

12

Plagiáty

(z lat. plagiarius - únosce dítěte/otroka)

"Stealing from one is plagiarism, stealing from many is research" Wilson Mizner

(k historii viz <http://quoteinvestigator.com/2010/09/20/plagiarism/>)

- „Plagiát je definován technickou (nikoli právní) normou ČSN ISO 5127 Informace a dokumentace - Slovník. Květen 2003, s. 114 (ISO 2127:2001) jako "představení duševního díla jiného autora půjčeného nebo napodobeného v celku nebo z části, jako svého vlastního."

Čili, jinak řečeno, vydávání cizího díla nebo části za vlastní. Nejde o formální chyby, které se občas mohou stát, nýbrž o nepoctivost. " (Telec, FB 20.11.2013)

- x plagiát jako mnohovýznamový pojem
 - cypypasta, koktejlipasta, překlad, ...
 - sebeplagiátorství, ghostwriting, čestné autorství, ...
- Prince – Alphabet street vs. ?
- The Damned - Strawberries (1982), Killing Joke – Eighties (1984), ? (1992)

13

- AD je pojmově nezbytně původní (jinak nebylo tvořeno – objektivní prvek) a osobité (příznačný pro určitou osobu; jinak by nešlo o plod autorova ducha – subjektivní prvek), a která spočívá ve vyloučení existence autorského díla totožného, ať už minulého nebo budoucího.
 - jinak je tomu u tzv. fiktivních autorských děl (§ 2 odst. 2 autorského zákona), u nichž z hlediska kvantity tvůrčího vnosu postačuje původnost
 - tvůrčí činnost nelze zaměňovat s namáhavostí nebo těžkostí práce
 - tzv. skill and labour (viz usnesení NS SR z 18. srpna 1995 sp. zn. 1 Co 41/95)
- Jedinečnost a osobitost projevu autora uměleckého díla – vzhledem k ochraně díla – nespočívá v tom, které prvky, motivy či události si pro zpracování zvolí, nýbrž jakým způsobem je umělecky pojedná. (idea x expression)
 - jedinečnost zpracování tématu
 - osobitost projev autorského stylu
 - AutZ nezná institut AP přednosti (Telec)

14

- Pokud by se tedy vyskytla dvě díla totožná (či téměř totožná), je jedno z nich buď plagiátem, nebo ani jedno z nich není autorským dílem. (Telec; Chaloupková)
- Od zpracování je nutno přísně odlišovat užití pouhého námětu jako takového k vytvoření díla jiného. Na rozdíl od zpracování, užití pouhého námětu (myšlenky) obsaženého v cizím díle k vytvoření nového původního díla je volné a není tedy vázáno na souhlas autora, z jehož díla byl námět použit. (DZ k AutZ)

15

Jesús Rafael Soto, Pénétrable BBL Bleu 1999. Fotografie: Livia Saavedra

16

Milan Houser, Dům umění města Brna, 2015

17

• třídění

- umělecká literární
 - slovesná (projevy, přednášky, básně, romány, scénáře,...)
 - odborná (odborné články, manuály,...)
 - další (tzv. žurnalistická)
- umělecká jiná
 - hudební
 - s textem (píseň)
 - bez textu (instrumentální)
 - divadelní
 - dramatická (činohra)
 - hudebně dramatická (opera, muzikál)
 - choreografická (balet)
 - pantomimická
 - fotografická a podobným postupem vyjádřená (+ § 2/2)
 - audiovizuální (§ 62 - filmová, televizní, videografická - videoklip)
 - kinematografická (§ 2/1/b) zákona o audiovizí
 - jiná
 - x díla audiovizuálně užitá
 - x pouhé zachycení provedení jiného díla audiovizuální technikou
 - výtvarná (malířská a grafická (2D), sochařská (3D), ...)
 - širěji pojímá § 24/3
 - architektonická (stavby, jevištní architektura,...)
 - užitého umění (keramika, šperky, oděvní modely)
 - další (rozhlas)
- vědecká
 - slovesná (disertační či habilitační práce, vědecká monografie, přednáška na konferenci)
 - kartografická (mapy s tvůrčím vnosem x jen věrně zobrazující území)
 - další (anatomický atlas)

18

• fiktivní díla (§ 2/2)

- kvalita - autorův vlastní duševní výtvar
 - svobodný výběr výrazových tvůrčích prostředků závislejích na osobních vlastnostech tvůrce
 - x předurčenost vzniku a podoby, vyloučení tvůrčí svobody
- kvantita – původnost
 - nižší úroveň tvůrčího vnosu
- druhy
 - počítavé programy (§ 65 a 66)
 - jedinečnost -> AD literární
 - původnost -> chráněno jako AD literární
 - netvůrčí -> bez autorskoprávní ochrany
 - fotografie
 - jedinečnost -> umělecké dílo fotografické (akt)
 - původnost -> chráněno jako dílo fotografické (foto z promoce)
 - netvůrčí -> bez autorskoprávní ochrany (zachycení skutečnosti bez invence, která je nežádoucí – jde o věrnost)
 - databáze (§ 88)
 - jedinečnost -> souborné dílo (§ 2/5)
 - původnost -> chráněna jako souborné dílo
 - netvůrčí -> bez autorskoprávní ochrany
 - bez ohledu na tvůrčnost: je-li podstatný vklad -> zvláštní právo pořizovatele (ochrana investice - § 88a an.)

19

• části AD a jeho vývojové fáze (§ 2/3)

- musejí splňovat znaky díla nebo díla fiktivního
- např. kapitoly, díly seriálu, název (srov. i § 45 o nebezpečí záměny), jména postav, jejich umělecké ztvárnění,...)
- i k užití části díla je zapotřebí právního důvodu

• odvozená díla (§ 2/4)

- tvůrčí zpracování AD, včetně překladu -> vznik nového díla, které by ovšem nevzniklo bez díla, od něž se odvozuje (TV adaptace povídky, karikatura výtvarného díla, aranžmá, ...)
- znaky (x plagiát, změna díla nebo spojení děl-dodatek)
 - nové a jedinečné (§ 2/1), nebo u fiktivních původní (§ 2/2)
 - výsledek osobité tvůrčí činnosti zpracovatele
- ke zpracování i nakládání s výsledkem zpracování je třeba právního důvodu k užití díla zpracovávaného
 - i při neoprávněném zpracování vznikne AD, ale zároveň dojde k zásahu do práv autora AD zpracovávaného (§ 11, 40)
- může dojít k řetězení (do smluv vhodné vložit, že jde o dílo neodvozené)

20

• hromadná díla

- souborná (§ 2/5 – demonstrativní výčet)
 - soubor prvků, který způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu splňuje podmínky AD
 - tvůrcem a subjektem práv uspořadatel (§ 5/2; kurátor výstavy, editor sborníku, dramaturg koncertu, diskžokej...)
 - práva autorů zařazených děl zůstávají zachována
 - AD schopná samostatného užití
 - díla spojená (§ 12/1)
 - spojením nevzniká nové AD
 - nutný souhlas všech dotčených autorů
 - audiovizuální (§ 62 an.)
 - spoluautorská (§ 8)
 - kolektivní (§ 59; ochrana investice)
- ## • nedíla (§ 2/6)

21

• díla vyloučená z ochrany (§ 3 - taxativní)

- nevznikají k nim autorská práva
 - -> k jejich užití není nutný souhlas autora ani poskytnutí odměny či dohoda o ní
- úřední díla (díla určená pro výkon veřejného zájmu - interpretovat restriktivně)
 - demonstrativní výčet (dále např. zákonné peníze)
 - zúřednění díla – nutný souhlas autora (znak obce)
 - x úřední licence k AD (§ 34/a)
- výtvary tradiční lidové kultury
 - pravý autor není obecně znám a nejde o dílo anonymní nebo pseudonymní -> výkon autorských práv by byl nemožný
 - užít jen způsobem nesnižujícím hodnotu

22

Zveřejnění a vydání (§ 4)

• zveřejnění

- první oprávněné zpřístupnění veřejnosti
 - oprávněné = se souhlasem autora (§ 11/1)
 - veřejnosti = individuálně neurčené skupině osob
 - následky
 - označení autorství (§ 11/2)
 - odměna za rozmnožování pro os. potřebu (§ 25)
 - trvání majetkových práv (§ 27/3,4)
 - vznik většiny bezúplatných zákonných licencí (§ 29/2)...
- ### • vydání (jeden ze způsobů zveřejnění)
- rozšiřování rozmnoženin díla (§ 13, 14)

23

Autor a autorství (§ 5 an.)

• Kdo je autorem?

- princip objektivní pravdy
- autorem FO, která dílo vytvořila (§ 5/1)
 - autorem nemůže být PO
 - není schopná vlastní tvůrčí činnosti -> nemůže originárně nabýt AP
 - může získat oprávnění k výkonu AP majetkových (ex lege, ex contractu)
 - nejde o PJ-> bez ohledu na svéprávnost
 - vyvratitelná domněnka autorství (§ 6)
 - tedy též zpracovatel, překladatel (§ 2/4)
- souborná díla (§ 5/2)
 - uspořadatel
- audiovizuální díla (§ 63/1)
 - režisér (právní fikce)
- pluralita subjektů AP
 - spoluautoři (§ 8)
 - dědicové (§ 26/2)
 - kolektivní dílo (§ 59)

24

Autor a autorství (§ 5 an.)

- AP nelze zcizit inter vivos (§ 11/4, 26/1)
 - lze nabýt pouze licenci (§ 2358 OZ)
- majetková práva mohou mortis causa nabýt dědici autora (§ 26/2)
- vyvratitelná domněnka autorství (§ 6)
 - A je FO jejíž
 - pravé jméno
 - pseudonymem nevzbuzující pochybnosti o totožnosti A (jinak § 7)
 - je uvedeno
 - obvyklým způsobem na OnR AD
 - -> nepoužije se, není-li fixace (elektronická § 44/2)
 - u AD uvedeno v rejstříku předmětů ochrany vedeném příslušným KS
 - i u efemérně vyjádřených děl
 - x nepoužije se při rozporu údajů
 - nevychází se z principu priority

25

- „Autor má podobné (nikoli stejné) právní postavení jako vlastník (majitel), přestože v důsledku přirozené povahy díla nemůže být vlastníkem (majitelem) tohoto ideálního předmětu. Literární dílo, jiné dílo umělecké je hodnotou (statkem) nemajetkovou, pro níž tudíž neplatí stejný právní režim jako pro věc nebo pro majetkové právo či jinou majetkovou hodnotu (jakou je např. ochranná známka, obchodní tajemství, know how aj.). Podobnost s právem vlastnickým se ovšem projevuje v právní rovině tak, že, stejně jako má vlastník věci anebo majitel jiné majetkové hodnoty výlučná oprávnění ke svému předmětu, tak má i autor výlučná oprávnění ke svému dílu. Obsah autorského práva ale není shodný s obsahem práva vlastnického ani jiného věcného práva, nýbrž je svébytný, byť jistou měrou podobný.“ (NS 30 Cdo 739/2007 z 30. 4. 2007)
 - x 489 OZ?

26

- anonym (bez udání jména) a pseudonym (krycí jméno nebo umělecká značka) - § 7
 - zákaz prozradit bez souhlasu autora
 - trvání majetkových autorských práv
 - totožnost A není veřejně známa (§ 27/3 – od opr. zveřejnění)
 - totožnost A je veřejně známa (obecná dle § 27)
 - pseudonymem jsou zpravidla i iniciály, není-li jasné, kdo se za nimi skrývá
 - pseudonym
 - nepřechází na dědice
 - ex lege výkonní umělci jako členové um. tělesa (§ 70/2)
 - právní jednání pod skutečným jménem či pseudonymem (§ 77/2 a § 79 OZ)
 - anonymita zaniká prozračením (objektivně) -> zaniká právo A na utajení
 - zákonné nepřímé zastoupení (oprávněným) zveřejnitelem díla (§ 7/2 – vyvratitelná právní domněnka)
 - při výkonu a ochraně práv
 - až do doby, kdy
 - se A „přizná“
 - se jeho pravé jméno stane veřejně známým průměrnému spotřebiteli
 - zveřejnitel zemře (§ 448 a § 449 OZ)

27

Spoluautorství (§ 8 an.)

- společnou tvůrčí činností vzniká jediné AP k jedinému AD s pluralitou subjektů
 - x lze-li výtvoří jednotlivých spoluautorů samostatně užít vznikají AD spojená, případně AD souborné
 - x dokončení AD bez souhlasu A původního nezakládá spoluautorství
 - x po vzniku AD zpracování
 - x různé druhy AD -> AD spojená
- poddruhem AD je dílo kolektivní
- společná tvůrčí činnost zpravidla odpovídá smlouvě o společnosti (§ 2716 an. OZ)
- s výjimkou § 8/5 kogentní
- výpomocná činnost nezakládá spoluautorství (§ 8/2)
 - u fiktivních AD (§ 2/2) stačí původnost
- jednání vůči třetím osobám (§ 8/3)
 - PJ musí společně (příp. se vzájemně zastupovat)
 - jde o solidární závazky (§ 1868 an. OZ zejména aktivní solidarita u odměny, pasivní u případné NŠ nabyvateli L)
- rozhodování spoluautorů (§ 8/4)
 - princip jednomyslnosti, ledaže (kumulativně)
 - jeden či více spoluautorů brání nakládání s AD
 - bez vážného důvodu
 - ostatní spoluautoři podají soudu návrh na nahrazení projevu vůle (§ 161/3 OSŘ)
 - ochrany AP se může domáhat každý ze spoluautorů samostatně
 - nelze se odchýlit, neplatí princip majority (§ 1126/2 OZ)
- podíly spoluautorů na výnosech (§ 8/5), nikoliv jediném a nedílném AP
 - dohodnout, není-li dohody
 - dle tvůrčích příspěvků, nelze-li je rozestat
 - jsou stejné
- trvání majetkových práv (§ 27/2 – od smrti spoluautora, který ostatní přežil)

28

Spoluautorství (§ 8 an.)

- „Pojmovým znakem spoluautorství je tvůrčí spolupůsobení několika osob při zrodu díla a vznik jednotného a nedílného díla jako výsledek společné tvůrčí práce. Spoluautorství nevznikne z každého spolupůsobení při zrodu díla, toto spolupůsobení na vzniku díla musí být tvůrčí povahy ve smyslu autorského práva; z tohoto hlediska tedy musí být rovnocenné. Není spoluautorem ten, kdo poskytl autorovi pomoc výlučně technikem či administrativní. Za spoluautora proto nelze považovat ani toho, kdo autorovi poskytl jen faktografii, kterou autor sám ztvárnil do podoby díla, pokud ovšem již sestavení faktografie nepředstavovalo tvůrčí autorskou činnost.

Tvůrčí práce autorů zúčastněných na tvorbě uměleckého díla nemusí spočívat jen ve vytvoření konečné podoby díla (tj. v oblasti literatury v jeho jazykovém vyjádření v určité literární formě). Předpokládá však neodmyslitelnou spoluúčast na ztvárnění myšlenky tvůrčím způsobem.

Vzájemný poměr činnosti spoluautorů (ať již k ní došlo současně nebo následně) musí být takový, aby samostatný podíl kteréhokoli ze spoluautorů neměl sám o sobě povahu díla ve smyslu autorského zákona a aby zároveň tvůrčí spoluúčast každého ze spoluautorů byla předpokladem vzniku posuzovaného díla. NS 3 Cz 49/81 30. 9. 1982

29

Vznik práva autorského (§ 9/1)

- bezformálnost vzniku AD a AP k němu okamžikem vyjádření díla v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě
- vyjádření v objektivně vnímatelné podobě
 - stačí potenciální vnímatelnost i pomíjivého (efemerního) vyjádření
 - nemusí být schopen vnímat jej každý (noty, elektronická forma zobrazitelná jen prostřednictvím určitého softwaru atd.)

30

K znaku © Martin Prokeš, 2015

Všeobecná úmluva o autorském právu
(publikována pod č. 2/1960 Sb., změna pod č. 134/1980 Sb.)

čl. III/1

- Každý smluvní stát, který podle svého vnitřního zákonodárství vyžaduje jako podmínku ochrany práv autorů splnění formálních náležitostí, jako jsou uložení, registrace, vyznačení, notářské osvědčení, zaplacení poplatků, vyrobení nebo uveřejnění na jeho území, musí pokládat tyto požadavky za splněné pro každé dílo chráněné podle této úmluvy, které bylo poprvé uveřejněno mimo území tohoto státu a jehož autor není občanem tohoto státu, jestliže od prvního uveřejnění tohoto díla všechny výtisky díla uveřejněného se svolením autora nebo každého jiného nositele autorského práva jsou opatřeny značkou (c) s připojením jména nositele autorského práva a s uvedením roku prvního uveřejnění; značka, jméno a rok musí být uvedeny takovým způsobem a na takovém místě, aby bylo jasné patrné, že je autorské právo vyhrazeno.
- na Slovensku povinné označování audiovizuálních děl, zvukových záznamů um. výkonů, multimediálních děl (§ 16/1/h), § 18/1/j), § 19/1/h) zákona č. 343/2007 Z.z. (audiovizuální zákon))

31

Vztah díla a jeho nosiče (§ 9/2-4)

- AP k dílu x VP k jeho nosiči
 - obě práva absolutní
 - na sobě nezávislá
 - > zánikem nosiče nezaniká dílo ani AP k němu
 - > nabytím VP nezískám licenci (koupě knihy)
 - není-li dohodnuto (LS) nebo stanoveno jinak (volné užití, zákonná licence)
 - > poskytnutím licence není dotčeno VP (LS)
 - není-li dohodnuto (vícestranná smlouva) nebo stanoveno jinak (není)
 - > mohou svědčit odlišným osobám
 - > ochrana VP občanskoprávní x AP autorskoprávní
 - omezení VP k OnR § 12/3 (právo na přístup, přechází na dědice)
 - nedotknutelnost díla (§ 11/3) x VP
 - údržba nosiče a jeho ochrana před zničením (omittere)
 - vlastník ani uživatel není povinen (§ 9/4)
 - poškození nosiče (facere)
 - je-li zásahem do AD, jen se souhlasem autora (poškrábat CD mohu, změnit fasádu stavby ne)
 - zničení nosiče (ius abutendi)
 - střet práva na nedotknutelnost díla, VP a povinnosti předcházet škodám a nejednat v rozporu s dobrými mravy
 - zpravidla mohu, protože nepůjde o zásah do AP

32

Obsah práva autorského (§ 10)

- AP zahrnuje výlučná práva
 - osobnostní (§ 11 taxativní)
 - zahrnující právo
 - rozhodnout o zveřejnění díla (§ 11/1)
 - osobovat si autorství díla (§ 11/2)
 - na nedotknutelnost díla (§ 11/3)
 - autor se jich nemůže vzdát ani je převést (§ 11/4)
 - může jiným osobám udělit souhlas k zásahům do nich (např. k překladu) – zaváže se zásah strpět
 - smrtí zanikají (§ 11/4) a originárně vzniká právo postmortální ochrany (§ 11/5)
 - běžící řízení se zastaví (§ 107 OSŘ) a nelze vést výkon rozhodnutí (§ 256 OSŘ)
 - majetková (§ 12 an.; demonstrativní)
 - zahrnující právo
 - užít dílo a nechat jej užít (§ 12)
 - na odměnu
 - při opětném prodeji originálu uměleckého díla (§ 24)
 - v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu (§ 25)
 - za pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam (§ 49/3) – povinná KS (§ 96/1/b)
 - x relativní povahy
 - za půjčování originálu nebo rozmnoženiny vydaného díla (§ 37/2)
 - přiměřenou dodatečnou odměnu (§ 49/6)
 - majetkových práv se autor nemůže vzdát ani je převést (§ 26/1)
 - x pohledávky z nich vzniklé
 - dědí se a trvají zásadně 70 let od prvního dne roku následujícího po roce, v němž autor zemřel

Osobnostní práva (§ 11)

- rozhodnout o zveřejnění díla (§ 11/1, § 4)
 - prvním oprávněným zveřejněním konzumováno (x pr. dílo užít)
 - souhlas se zveřejněním je zásadně obsažen v licenci k 1. veřejnému užití
 - odvolání pro změnu přesvědčení odstoupením od LS (§ 2382 OZ)
 - po smrti zaniká
 - dědicové mají právo dílo užít,
 - práva postmortálního zveřejnitel volného díla (§ 28/2, 3)
- osobovat si autorství díla (§ 11/2)
 - bránit se proti tomu, kdo se vydává za autora jeho díla
 - rozhodnout zda a jakým způsobem má být uvedeno jeho autorství při
 - zveřejnění,
 - dalším užití, je-li to při daném užití obvyklé
 - způsobem se rozumí pravé jméno, pseudonym, nebo anonymně
 - x zaměstnanecká díla (§ 58/4), kolektivní dílo (§ 59/1)
- „Tento komentář byl odstraněn autorem.“
 - „Nedělejte to! Neodstraňujte sami sebe, je to depresivní! Komentář, ať už jakýkoli, je kus vaší osobnosti a vy nesmíte jen proto, že se vám něco nepovedlo, vytrhnout pojistku z granátu, přitisknout si ho k hrudi a dvě sekundy počkat! “
 - www.fffilm.name/2018/02/recenze-nikdys-nebyl-you-were-never.html

• nedotknutelnost díla (§ 11/3; § 51)

- právo provést zásah do uměleckého či vědeckého pojetí AD a udělit k němu svolení tertií
 - běžným uživatelem nerozeznatelná změna formátu není zásahem (CD -> FLAC)
 - výjimky
 - úprava staveb (§ 38d/b)
 - změny očekávatelně akceptované, NSJ (výslovně jen u LS § 2375/2 OZ)
 - zaměstnanecká AD (§ 58/4-5)
 - kolektivní díla (§ 59/2 -> 58/4-5)
 - audiovizuální díla (§ 63/4) a díla audiovizuálně užitá (§ 64/3)
- užití díla způsobem nesnižujícím jeho uměleckou či vědeckou hodnotu (objektivní dehonestace)
- autorský dohled
 - x vyplývá-li to z povahy díla nebo jeho užití
 - x nelze-li to po uživateli spravedlivě požadovat
- autorská korektura (§ 2385 OZ)
- „Právo na nedotknutelnost díla spočívá ve výlučném právu autora provádět na díle jakékoli změny nebo úpravy, které zasahují do uměleckého pojetí díla. Změny a úpravy může jiný provádět jen se svolením autora.“ (MS Praha 13 Co 216/90 18.5.1990)

Postmortální ochrana (§ 11/5)

- není časově omezena
- vzniká a zaniká každému z oprávněných zvlášť
- obsah (taxativně)
 - neosobovat si autorství AD
 - neužít AD způsobem snižujícím jeho uměleckou či vědeckou hodnotu
 - je-li to obvyklé uvést A, nejde-li o dílo anonymní
- oprávněné osoby (taxativně)
 - osoba autorovi blízká (§ 22 OZ)
 - PO sdružující autory
 - příslušný kolektivní správce

Osoby blízké (§ 22 OZ)

- "Rodina je základ státu!" Cimrman
 - x "Nelze v této souvislosti pominout tezi, dle níž je základem svobodného státu svobodná obec..." Ústavní soud v nálezu IV. ÚS 331/02
- příbuzní (bez dalšího, k příbuzenství § 771 OZ, osvojení § 832 OZ)
 - v řadě přímé bez omezení
 - ascendentí
 - descendentí
- v řadě pobočné
 - sourozenci (i neplnorodí a osvojení)
- manželé a partneři, dokud pr. vztah trvá (bez dalšího)
- jiné osoby
 - v poměru rodinném nebo obdobném a zároveň
 - rodinný poměr – ostatní příbuzní v řadě pobočné
 - obdobný poměr
 - faktický – druh & družka, konkubináty, příbuzní manžela
 - právní – péstounství, poručník...
 - pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní (subjektivně)
 - PDV osob blízkých
 - **osoby sešvagřené (§ 774 OZ)**
 - trvale spolu žijící

37

Právo dílo užít (§ 12)

• obsah

- užít dílo sám
- udělit jinému smlouvou oprávnění k výkonu práva dílo užít (licenci – § 2358 an. OZ)
- nezahrnuje možnost právně vyloučit jiné osoby z vnímání (x užívání) díla, lze ovšem použít účinné technické prostředky ochrany (§ 43)
- dle zakotvení (demonstrativní výčet § 12/4)
 - způsob výslovně uvedený v § 12/4
 - předpokládány AutZ v jiném ustanovení (užití AD v podobě pozměněné, zpracované, zařazené či spojené - § 12/1 AutZ, § 2375/2 OZ ...)
 - způsob k 22. 5. 2006 neznámý (účinnost novely 216/2006 Sb., která změnila taxativní výčet § 12/4 na demonstrativní novým §12/5, srov. i § 2372 OZ)
 - Užitím díla je i vklad je vyjadřující věci do základního kapitálu obchodní společnosti. NS 30 Cdo 2789/2013 z 11.2.2015 (?)

38

• dle subjektu

- autorem
- jinou osobou
 - se svolením autora
 - LS – plnění autora je patí, ne dare - §12/2,
 - bez svolení autora z jiného právního důvodu
 - ex lege (volná užití a zákonné licence – restriktivní výklad § 29)
 - výrok soudu (spoluautoři)
 - bez právního důvodu -> § 40 an.
- dle adresátů užití
 - soukromé
 - § 30/1: Za užití díla ... se nepovažuje užití pro osobní potřebu fyzické osoby, jehož účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, nestanoví-li tento zákon jinak.
 - užití x použití (přečtení knihy, poslech CD)
 - veřejné (zpřístupnění veřejnosti)

39

• dle povahy

- nepřímé sdělování (související se zachycením AD do hmotného nosiče, jeho převodem či přenecháním k užívání)
 - rozmnožování AD (§ 13 – zachycení AD do hmotného nosiče)
 - rozšiřování OnR (§ 14 – zpřístupňování DvHP převodem vlastnického práva k OnR, včetně jejich nabízení za tímto účelem)
 - pronájem OnR (§ 15 – zpřístupňování DvHP za účelem prospěchu dočasným poskytnutím OnR)
 - půjčování OnR (§ 16 – zpřístupňování DvHP zařízením přístupným veřejnosti nikoliv za účelem prospěchu dočasným poskytnutím OnR)
 - vystavování OnR (§ 17 – zpřístupňování DvHP umožněním vnímání OnR)
- přímé sdělování veřejnosti (bez zachycení na nosič)
 - práva provozovací
 - živé provozování díla výkonnými umělci (§ 19/1)
 - přenos živého provozování díla (§ 19/2)
 - provozování díla ze záznamu (§ 20/1)
 - přenos provozování díla ze záznamu (§ 20/2)
 - provozování rozhlasového a TV vysílání prostřednictvím příjemců (§ 23)
 - práva vysílací
 - vysílání díla rozhlasem nebo TV (§ 21)
 - přenos rozhlasového nebo TV vysílání (§ 22)
 - práva k sdělování děl veřejnosti na vyžádání (on-demand)
 - počítačové a obdobné sítě (§ 18/2)
- práva synchronizační a práva odvozené tvorby
 - užití AD v podobě pozměněné, zpracované, zařazené či spojené
- jednotlivé způsoby užití jsou samostatné -> oprávnění k jednomu, neopravňuje k jinému x § 2376/2 OZ – k dosažení účelu LS

40

Rozmnožování (§ 13)

- každé zachycení AD na hmotný nosič (OnR), které objektivně umožňuje AD vnímat
 - rozmnožením je i zachycení efemérního vyjádření AD na nosič (souběžně vznikají práva výrobce záznamu)
- druhy rozmnoženin
 - trvalé x dočasné
 - dočasné existují jen do naplnění účelu, k němuž byly zhotoveny
 - identické x neidentické
 - neidentickou rozmnoženinou je i napodobenina, překlad,...
 - úplné x neúplné
 - i neúplná rozmnoženina musí splňovat znaky AD, jinak by nepodléhala AP ochraně
- rozmnožování pro osobní potřebu je volným užitím (§ 30, 30a)
 - x počítačový program, elektronická databáze, architektonické dílo a pořízení záznamu AV díla při jeho provozování ze záznamu nebo jeho přenosu (§ 30/3)
 - x vydaný notový záznam díla hudebního či hudebně dramatického (§ 30a/1)
- u LS vyvratitelné právní domněnky, že licence k rozmnožování díla
 - zahrnuje oprávnění k pořízení rozmnoženin přímých i nepřímých, trvalých i dočasných, vcelku nebo zčásti, jakýmikoli prostředky a v jakékoli formě (§ 2376/4 OZ)
 - zahrnuje i licenci k rozšiřování takto zhotovených rozmnoženin. (§ 2376/5 OZ)

41

- zákonná licence pro dočasné rozmnoženiny (§ 38a)
 - např. i cache www browseru (možnost i § 30)
- zvláštní úprava pro počítačové programy (§ 66)
- § 13/2 demonstrativní výčet forem rozmnoženin
 - tiskové – tisk na jakýkoliv materiál (i tisk dig. fotografie)
 - fotografické – reakce světlocitlivé vrstvy na osvit (i fotokopie)
 - zvukové, obrazové či zvukově obrazové
 - x zvukové či zvukově obrazové záznamy, u kterých vznikají práva pořizovatelů (§ 75 a 79)
 - architektonického díla stavbou
 - i stavby, které nejsou věci dle OZ (stavební úpravy)
 - jiné trojrozměrné rozmnoženiny – sochy, šperky, modely,...
 - elektronické rozmnoženiny – zachycené do nosiče dat, k jejichž vnímání člověkem je nutné zařízení
 - jiné rozmnoženiny – ruční zápisky...

42

Rozšiřování (§ 14)

- = zpřístupňování DvHP převodem vlastnického práva k OnR, včetně jejich nabízení za tímto účelem
- převod vlastnického práva k OnR ->
 - jiné dispozice s OnR nejsou rozšiřováním AD (půjčka, zástava, nájem, ...)
 - převodem, tedy na základě PJ, nikoliv na základě jiné PS, např. smrti a následného přechodu
 - i převod spoluvlastnického podílu
- včetně nabízení -> nabízení je neoprávněným zásahem, ne jen jeho hrozbou (§ 40/1)
- i rozšiřování neveřejné, překročí-li rámec osobní potřeby (§ 30)
- u LS vyvratitelná právní domněnka, že licence k rozmnožování AD zahrnuje i licenci k rozšiřování takto zhotovených rozmnoženin (§ 2376/5 OZ)
- vyčerpání (konzumace) práva na rozšiřování okamžikem prvního oprávněného převodu vlastnického práva k OnR DvHP
 - okamžik převodu se nemusí shodovat s uzavřením smlouvy (§ 1099 OZ)
 - OnR DvHP -> zpřístupněním na inetu (stažení) k vyčerpání nedojde
 - převodem, nikoliv přechodem
 - týká se jen daného OnR (nikoliv např. záložní kopie)
 - následkem volnosti vlastníka převádět a nabízet k převodu
 - x u originálu uměleckého AD může vzniknout právo na odměnu při opětném prodeji (§ 24)

43

Pronájem (§ 15)

- = zpřístupňování DvHP za účelem prospěchu dočasným poskytnutím OnR
- DvHP
 - nejde-li o přenechání hmotného nosiče AD, nejde o pronájem dle AutZ (např. § 18/2 nebo pronájem přijímače, dekoderu, ...)
- OnR musí objektivně umožňovat vnímání díla
 - jsou-li šifrovány, je užitím díla až poskytnutí přístupu k dílu (např. hesla...)
- nájem je pojmově úplatný a dočasný (§ 2201 OZ)
 - x „pokud při půjčování prováděném veřejně přístupným zařízením za úplaty nepřesahuje výše této úplaty částku nezbytnou na pokrytí provozních nákladů daného zařízení, nejde ve smyslu této směrnice o přímý ani o nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch“ (čl. 11 odůvodnění Směrnice Rady 92/100/ES) – aplikovat analogicky
- přímý nebo nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch
 - prospěchem je to, o čem se postavení pronajímatele zlepšilo, nebo naopak nezhoršilo, ač by se tak jinak stalo a zároveň jde nad rámec osobní potřeby pronajímatele, tzn. potřeby této osoby samotné a osob jí blízkých
 - hospodářský (hmotný, zejména finanční) a obchodní (nehmotný - zvýšení prestiže, konkurenceschopnosti, ...)
 - čl. 11 odůvodnění směrnice 2006/115/ES: „Pokud při půjčování prováděném veřejně přístupným zařízením za úplaty nepřesahuje výše této úplaty částku nezbytnou na pokrytí provozních nákladů daného zařízení, nejde ve smyslu této směrnice o přímý ani o nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch.“
 - aplikace § 30 u pronájmu nejistá (dle Telce „prakticky pojmově vyloučeno“)
- k zásahu do AP dojde zpřístupněním AD
- nevyčerpává se
- pokud A poskytne L k pronájmu OnR zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam výrobci takového záznamu, vzniká mu vůči pronajímateli právo na přiměřenou odměnu, kterého se nemůže vzdát (§ 25a; pov. KS § 96/1/b).
- bezúplatné zákonné licence (§ 38d)
 - architektonická díla vyjádřená stavbou
 - díla užitého umění vyjádřeného v užitné podobě

44

Půjčování (§ 16)

- = zpřístupňování DvHP zařízením přístupným veřejnosti nikoliv za účelem prospěchu dočasným poskytnutím OnR
- DvHP
 - x nejde-li o přenechání hmotného nosiče AD, nejde o půjčování dle AutZ (např. § 18/2 nebo půjčování přijímačů, dekodérů,...)
- pojmově bezúplatné (§ 2193 OZ – sml. o výpůjčce)
 - „Pokud při půjčování prováděném veřejně přístupným zařízením za úplaty nepřesahuje výše této úplaty částka nezbytnou na pokrytí provozních nákladů daného zařízení, nejde ve smyslu této směrnice o přímý ani o nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch.“ (Směrnice 2006/115/ES)
- zařízení přístupné veřejnosti
 - prostory (i virtuální) přístupné individuálně neurčenému okruhu osob (knihovny, archivy, studovny, e-obchody...)
 - x půjčování na základě osobního vztahu mezi osobního vztahu mezi vypůjčitelem a půjčitelem (volné užití § 30/1)
- k zásahu do AP dojde zpřístupněním AD
- nevyčerpává se
- bezúplatné zákonné licence
 - knihovní licence (§ 37/2)
 - licence pro zdravotně postižené (§ 38)
 - architektonická díla vyjádřená stavbou, díla užitého umění vyjádřeného v užité podobě (§ 38d)

46

Vystavování (§ 17)

- = zpřístupňování DvHP umožněním vnímání OnR
- každému, kdo chce AD vidět
- i neveřejné, nejde-li o volné užití (§ 30)
- licence k vystavování + zpravidla výpůjčka (§ 2193 OZ) či nájem (§ 2201 OZ) nosiče
- bezúplatná zákonná licence (§ 39)
- není MS ani KoPr upraveno jako právo A

Sdělování veřejnosti (§ 18)

- jakékoliv zpřístupňování AD v neHP (/1) veřejnosti, včetně zpřístupňování on-demand (/2)
 - veřejnost – splňuje sdělování díla (x § 117 TrZ; alt.)
 - individuálně neurčeným subjektům (i sukcesivní veřejnost)
 - za účelem prospěchu jakýmkoliv subjektům (arg. LZPS, směrnice 2001/29/ES – zaměstnavatel hrající hudbu zaměstnancům na pracovišti)
 - x jen v souvislosti s činností za účelem prospěchu (rádio zaměstnance)
- tři prvky
 - vysílání (emise),
 - jehož zdrojem je
 - výkon výkonného umělce (§ 19 – živé provozování)
 - záznam (§ 20 – provozování ze záznamu)
 - osoba odpovědná za emisi je sdělovatelem
 - přenos (transmise)
 - provozování
 - vysílání včetně přenosu
 - zpřístupňování on-demand
 - x pouhé provozování zařízení není sdělováním (/3)
 - přenosce odpovídá za přenos, ne za to co přenáší
 - příjem (recepce)
 - stačí jeho umožnění veřejnosti -> nemusí k němu nutně dojít
 - x veřejnosti na veřejně přístupných místech (RTV vysílatelé)
- výčet způsobů demonstrativní (§ 12/4/f)
- nevyčerpává se (/4)

47

- problém přeshraničního sdělování děl
 - teritorialita autorského práva vs. dosah transmise (satelitní TV, ubikvita inetu,...)
 - licence musí pokrýt všechna území, kde dochází ke sdělování
 - emisní teorie – sdělování se děje tam, kde dojde k emisi (§ 21/5 - družice)
 - komunikační teorie – sdělování se děje všude tam, kde je možná recepce
 - a contrario v ostatních případech dle AutZ x problém s inetem
- on-demand (/2)
 - individuální volba času (x TV vysílání) a místa (x jukebox) sdělování příjemcem sítí umožňující interaktivní komunikaci
 - umístění na web (obrázek, video, zvuk, text,...)
 - upload rozmnoženiny díla
 - x stažení je pořízením trvalé rozmnoženiny
 - streamování -> dočasná rozmnoženina (§ 38a)
 - i chráněné zpřístupnění, pokud je dosažitelné individuálně neurčeným osobám
 - pro místo sdělování platí komunikační teorie

48

- provozovatelé P2P sítě
 - pokud samy nenabízejí obsah, nejde o sdělování díla
 - možnost autora domáhat se zákazu poskytování služby, kterou využívají třetí osoby k porušování nebo ohrožování práva autora (§ 40/1/f)
- linking
 - názory se různí, zdá se že spíše není porušením AP
 - x direct linking a framing spíše porušením AP
 - x embedded linking
 - viz NS 8 Tdo 137/2013 z 27. 2. 2013;
 - ústavní stížnost III. ÚS 1768/2013?
 - SDEU C466/12 Svensson (stanovisko doktríny viz http://www.ivir.nl/news/European_Copyright_Society_Opinion_on_Svensson.pdf)

49

Živé provozování AD (§ 19/1)

- zpřístupňování díla živě prováděného výkonným umělcem veřejnosti v prostoru živého provozování
- transmise ve formě materializace do zvukových nebo světelných vln výkonem výkonného umělce umožňující recepci v prostoru sdělování
 - zesilovače, projektory atd. v koncertní hale možné
- způsob provozování
 - divadelně - AD dramatické, hudebně dramatické, choreografické či pantomimické -> tzv. velká autorská provozovací práva
 - nedivadelně - AD hudební s textem nebo bez -> malá autorská provozovací práva (kolektivní správa - § 98, rozšířená kolektivní správa - § 101/9)
- provozovatel
 - ten, kdo na vlastní odpovědnost zpřístupňuje AD a odpovídá z jeho emise
 - program produkce u hudebních děl (§ 100/5)
- veřejnost (viz kom. u § 18)
 - do prostor přístupných veřejnosti (§ 19/2 a contrario)
- povinnosti poskytovatele prostoru k veřejné hudební produkci (§ 100/4)
 - poskytnout údaje a součinnost k určení provozovatele KS
- Smluvní ošetření
 - LS k užití AD
 - smlouva o provedení díla s výkonným umělcem

50

Přenos živého provozování AD (§ 19/2)

- současné zpřístupňování díla živě prováděného výkonným umělcem veřejnosti mimo prostor živého provozování
 - subsidiární k
 - vysílání díla rozhlasem nebo TV (§ 21)
 - přenosu rozhlasového nebo TV vysílání (§ 22)
 - provozování rozhlasového a TV vysílání (§ 23)
- veřejnost (viz k § 18)
 - může se nacházet i v soukromých prostorách (recepce)
- Smluvní ošetření
 - LS k užití díla
 - LS k užití uměleckých výkonů
 - případně smlouva o provedení díla s výkonným umělcem

51

Provozování AD ze záznamu (§ 20/1)

- zpřístupňování díla užitím zvukového (§ 75/1) nebo zvukově obrazového (§ 79/1) záznamu veřejnosti pomocí přístroje v prostoru provozování ze záznamu
 - subsidiární k
 - vysílání díla rozhlasem nebo TV (§ 21)
 - přenosu rozhlasového nebo TV vysílání (§ 22)
 - provozování rozhlasového a TV vysílání (§ 23)
- záznamem „se rozumí prostředek technické stránky rozmnožování.“ SDEU C-510/10 z 26.4.2012 bod 65
- transmise ve formě nehmotné materializace AD do zvukových nebo světelných vln umožňujících recepci v prostoru sdělování
- provozovatel a veřejnost viz předchozí
- LS
 - k užití díla
 - k užití uměleckých výkonů
 - k užití záznamu
- je možné, že DJ se stane autorem díla slovesného (komentáře), souborného (řazení skladeb), nebo díla zpracuje mixáží
 - „Vzhledem k tomuto vymezení veřejných hudebních produkcí, resp. veřejných produkcí, do kterých jsou zařazovány i diskotéky, a s přihlédnutím k obecnému výkladu pojmu diskotéka, již se v tomto smyslu rozumí buď veřejná komentovaná přehrávka desek, popř. zvukových záznamů, nebo zábava mladé generace spojená s tancem při reprodukování hudbě...“ (NS 5 Tdo 156/2005)
- povinnosti poskytovatele prostoru k veřejné hudební produkci (§ 100/4)
 - poskytnout údaje a součinnost k určení provozovatele KS

52

Přenos provozování AD ze záznamu (§ 20/2)

- současné zpřístupňování díla užitím zvukového (§ 75/1) nebo zvukově obrazového (§ 79/1) záznamu veřejnosti pomocí přístroje mimo prostor provozování ze záznamu
 - subsidiární k
 - vysílání díla rozhlasem nebo TV (§ 21)
 - přenosu rozhlasového nebo TV vysílání (§ 22)
 - provozování rozhlasového a TV vysílání (§ 23)

53

Vysílání R nebo TV (§ 21)

- zpřístupňování díla veřejnosti původním vysílatelem
 - R nebo TV
 - jinými prostředky sloužícími k šíření zvuků a/nebo obrazů (např. inet TV)
 - vyjádřením zvuků a/nebo obrazů
 - x on demand (§ 18/2)
- vysílatel viz výše, práva vysílatele (§ 83 an.) k jeho původnímu vysílání
- veřejnost (viz kom. u § 18)
 - může se nacházet i v soukromých prostorách (recepce)
- zákonná bezúplatná licence (§ 38a/2)
- rozšířená kolektivní správa (§ 101/9)
- /4 – není-li splněn, půjde zpravidla o přenos (§ 22) nebo on demand (§ 18/2)
- /5 – u družic emisní teorie

54

Přenos R nebo TV vysílání (§ 22)

- zpřístupňování díla veřejnosti současným, úplným a nezměněným přenosem vysílání AD R nebo TV jinou osobou, než původním vysílatelem
- přenositel
 - osoba odlišná od původního vysílatele
 - nemá práva vysílatele (§ 83 an.), protože nejde o původní vysílání
- veřejnost (viz kom. u § 18)
- úplatná zákonná licence k užití
 - uměleckých výkonů zaznamenaných na zvukový záznam (§ 72)
 - takových zvukových záznamů (§ 76/3)
- /2 kabelový přenos
 - druhy
 - po kabelu
 - mikrovlnným systémem
 - povinná KS (§ 96/1/c) AutZ)
 - komunikační teorie
- / 3 STA (zrušen a přesunuto do § 38f)
 - bezúplatná zákonná licence pro přenos
 - současného, úplného a nezměněného R nebo TV vysílání
 - zemského nebo satelitního
 - na přijímače v rámci
 - téže budovy
 - komplexu budov k sobě prostorově nebo funkčně příslušejících
 - pomocí STA
 - společný příjem není využíván za účelem prospěchu
 - i kdyby nebyla, chybí zpravidla prvek veřejnosti

55

Provozování R nebo TV vysílání (§ 23)

- zpřístupňování díla vysílaného R nebo TV (§ 21) veřejnosti pomocí přijímače
- transmise ve formě zvukových a/nebo světelných vln v prostoru, kde je umístěn přijímač
- stačí umožnění recepce (i nezapnutý přijímač)
- provozovatelem ten, kdo zajišťuje provoz přijímače (veřejnost není uživatelem AD)
- veřejnost (viz kom. u § 18)
- rozšířená kolektivní správa (§ 101/9)
- „hotelové pokoje“
 - odměna ve výši max. 50% z poplatku dle § 6 zákona č. 348/2005 Sb.
 - 22,50 Kč za jeden rozhlasový přijímač
 - 67,50 Kč za jeden přijímač televizní
 - 90,- Kč za jeden přijímač kombinovaný
- pacienti při poskytování zdravotní péče
 - dle AutZ není sdělováním x rozpor s KoPr a mezinárodními smlouvami

56

Provozování R nebo TV vysílání (§ 23)

- rozsudek ESD SGAE (C-306/05) z 7. 12. 2006
 - bod 31: rychlé střídání ubytovaných -> nová tzv. sukcesivní veřejnost
 - bod 45: pouhé poskytnutí fyzického zařízení pro umožnění nebo uskutečnění sdělování není samo o sobě sdělováním ve smyslu směrnice EP a R 2001/29/ES
 - bod 46: „Ačkoliv však pouhé poskytnutí fyzického zařízení, obvykle zahrnujícího mimo hotelové zařízení i podniky specializované na prodej nebo pronájem televizních přijímačů, nepředstavuje jako takové sdělování ve smyslu směrnice 2001/29, nemění to nic na tom, že toto zařízení může učinit technicky možným přístup veřejnosti k dílům vysílaným rozhlasem či televizí. Proto, poskytuje-li hotelové zařízení prostřednictvím takto umístěných televizních přijímačů signál svým klientům ubytovaným v pokojích tohoto zařízení, jedná se o sdělování veřejnosti, aniž by bylo nutné se zabývat tím, jaká technika přenosu signálu je užívána.„
- koleje
 - nejde o veřejnost sukcesivní či jinou, protože
 - průměrná délka pobytu v ubytovacím zařízení je 3 dny, na kolejkách cca 10 měsíců
 - nejde o činnost za účelem prospěchu
 - směřuje vůči členům akademické obce, tedy individuálně určeného okruhu osob
 - x provozování prázdninových hotelů na kolejkách

57

Odměna za opětný prodej orig. uměleckého AD (§ 24)

- jen (kumulativně)
 - originály (x rozmnoženiny)
 - za originály se považují i rozmnoženiny... /3
 - AD uměleckých (x vědeckých)
 - /3 pojem výtvarné AD zde v jiném a širším smyslu než jinde v AutZ (foto, fotu obdobné a díla užitého umění)
 - x AD architektonická vyjádřená stavbou
 - x rukopisy skladatelů a spisovatelů
 - převedené A do vlastnictví jiné osoby
 - i darované, směněné
 - dále prodávané za 1500 a více EUR bez DPH
 - přepočít podle kurzu ČNB ke dni uzavření smlouvy (čl. II 216/2006 Sb.)
 - x nikoliv např. dar nebo směna
 - x pokud prodávající získal od A dříve než tři roky před prvním opětným prodejem a KC pod 10 Kč (/4)
 - čehož se jako prodávající, kupující nebo zprostředkovatel účastní (alternativně)
 - provozovatel galerie
 - dražebník
 - jiná osoba soustavně obchodující s uměleckými AD
 - platí zřejmě i pro druhé dva
 - x exekutor, prodej mezi sběratelem a muzeem

58

Odměna za opětný prodej orig. uměleckého AD (§ 24)

- pasivní solidarita prodávajícího a obchodníka
- informační povinnost obchodníka (/6)
 - x možný přešestupek (§ 105a/1/c) nebo jiný správní delikt (§ 105b/1/c)
- povinná kolektivní správa (§ 96/1/a)/5) – GESTOR
- promlčení
 - jednotlivé pohledávky (na odměnu) 3S+100 roky ode dne, kdy uplynula lhůta podle odst. 6 (§ 619 + 629 OZ)
 - nárok na NŠ za nesplnění oznamovací povinnosti (/6, § 636 OZ)
- prodej AD?!?
 - „má autor v souvislosti s každým opětným (dalším) prodejem díla právo na odměnu...“ (/1 in fine)
 - „Originálem díla ... se rozumí výtvarné dílo,...“ (/3)
- „...pro účely výkladu ustanovení § 24 autorského zákona a jeho přílohy ... odměna dražebníka není součástí prodejní ceny, z níž se určuje odměna autora uměleckého díla.“ (NS 30 Cdo 5287/2008 24.7.2010 a další; akceptováno ÚS)

59

Odměna v souvislosti s rozmn. AD pro osobní a vlastní vnitřní potřebu (§ 25)

- náhrada (dodatková odměna) možného snížení autorské odměny v důsledku (bezplatného) volného užití AD
- musí jít o AD zveřejněné, které lze rozmnožovat
 - pro osobní potřebu FO (§ 30) nebo pro vlastní vnitřní potřebu PO nebo podnikající FO (§ 30a) pomocí přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin na papír nebo obdobný podklad
 - pro osobní potřebu FO (§ 30) přenesením na nenahrané nosiče záznamu pomocí přístroje na podkladě (alt.)
 - záznamu
 - zvukového (§ 75)
 - zvukově obrazového (§ 79)
 - jiného (dle v. č. 488/2006 Sb. patrně optické a elektronické nosiče)
 - RTV (§ 21)

60

- platí, ten kdo svou činností masové rozmnožování umožňuje (/2)
- povinná kolektivní správa (§ 96/1/a)/3 a 4)
 - ze záznamu – OSA
 - tisková rozmnoženina – Dilia
 - výkonní umělci a výrobci záznamů - Intergram
- odměna je splatná bez zbytečného odkladu poté, kdy byl plátce o úhradu KS požádán (§ 1958/2 OZ)
 - pro tiskové rozmnoženiny -> příloha AutZ
 - přístroje a nosiče -> vyhláška č. 488/2006 Sb.
- promlčení
 - jednotlivé pohledávky (na odměnu) 3 roky od uplynutí dne následujícího po vzniku dluhu (§ 619+629 OZ)
 - nárok na NŠ za nesplnění oznamovací povinnosti (/6, § 620+636 OZ)

61

Trvání majetkových práv (§ 27 a 28)

- díla se známým autorem po dobu života A a 70 let
 - po jeho smrti (/1)
 - od smrti posledního ze spoluautorů (/2)
 - od smrti posledního z násl. režiséra, scénaristu, autora dialogů a skladatel hudby zvláště vytvořeně u děl audiovizuálních (/5)
 - od smrti posledního z autorů hudební a textové složky, byly-li vytvořeny pro užití ve spojení (/6)
- díla bez známého autora 70 let
 - od oprávněného zveřejnění AD (/3)
 - anonymního nebo pseudonymního
 - x stane-li se A známým do 70 let od zveřejnění, pak dle /1 a /2
 - kolektivní AD (§ 59)
 - x autoři u díla nebo na díle označení, pak dle /1 a /2
 - od vytvoření AD, které nebylo během této doby zveřejněno (/4)
- je-li rozhodné zveřejnění a AD se zveřejňuje postupně, pak každá část samostatně (/6)
- počítá se vždy od prvního dne roku následujícího po roce, v němž došlo k události rozhodné pro její počítání (/7)
- po uplynutí doby trvání majetkových autorských práv volné dílo (§ 28) -> k užití není nutný právní důvod, ale pozor na postmortální ochranu
 - x (první) zveřejnitel AD volného má majetková práva 25 let (§ 28/3 – zřejmě převoditelné)

62

Osiřelá díla (§ 27a, 27b a 37a)

- databáze osiřelých děl <http://oami.europa.eu/orphanworks/>
- zákonná licence pro instituce veřejného zájmu (§ 37a)
- patrně bude zavedena kolektivní správa

63

Výjimky a omezení AP obecně (§ 29)

- možnost užít AD, které není dílem volným, bez LS -> zásah do AP -> vykládat restriktivně
- systematika
 - volná užití (§ 30 – nejde vůbec o užití dle AutZ)
 - zákonné licence
 - bezúplatné (§ 30a an.)
 - úplatné (§ 37/2)
- x kvazilicence (oprávnění k výkonu majetkových AP jako ochrana investice)
 - zaměstnanecká AD (§ 58)
 - kolektivní AD (§ 59)
 - školní AD (§ 60)
 - soutěžní AD a AD vytvořené na objednávku (§ 61)

64

Výjimky a omezení AP obecně (§ 29)

•podmínky užití

- projde tříkrokovým testem (/1; čl. 13 TRIPS)
 - případ stanovený zákonem
 - nikoliv v rozporu běžným způsobem užití AD
 - nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autorů
- zásadně AD zveřejněné (/2), x licence
 - úřední a zpravodajské (§ 34)
 - pro školní dílo (§ 35/3)
 - pro dočasné rozmnoženiny (§ 38a)
 - pro fotografickou podobiznu (§ 38b)
 - pro nepodstatné vedlejší užití (§ 38c)

65

Výjimky a omezení AP obecně (§ 29)

čl. 13 TRIPS:

Members shall confine limitations or exceptions to exclusive rights to certain special cases which do not conflict with normal exploitation of the work and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the right holder.

66

Volná užití (§ 30)

- nejde o užití podle AutZ
- jen díla zveřejněná (§ 29/2)
- nezahrnuje nárok na umožnění volného užití
 - nedovoluje obcházet účinné technické prostředky ochrany AP (§ 43)
- osobní potřeba FO
 - v rámci soukromí, domácnosti a osob blízkých či individuálně určených, tedy neveřejně
 - může zahrnovat i více rozmnoženin (NS 5 Tdo 234/2009 25.3.2009)
- FO sama (srov. x § 30a)
- nikoliv za účelem prospěchu
- právní povaha zdroje není stanovena
 - může jít i o nelegální zdroj, projde-li volné užití tříkrokovým testem (NS 5 Tdo 234/2009 25.3.2009)
 - SDEU C-435/12 z 10. 4. 2014: jen z „oprávněného zdroje“
- nevztahuje se na (/3)
 - počítačové programy (zvl. úprava § 66)
 - souborná díla v el. podobě
 - AD architektonické stavbou
 - audiovizuální AD při provozování ze záznamu nebo jeho přenosu (kinoripy)
 - tiskové rozmnoženiny vydaných notových záznamů AD hud. či hud. dram. (viz § 30a)
- rozmnoženina nebo napodobenina výtvarného AD
 - zřetelně označit, aby nemohlo dojít k záměně s O (/4)
 - /5 nadbytečný, platí i pro jiná AD

67

Tiskové rozmnoženiny (§ 30a)

- zhotovení reprografické rozmnoženiny AD
 - FO pro svou osobní potřebu (spadá pod § 30)
 - PO nebo podnikající FO pro svou vnitřní potřebu
 - na objednávku FO pro její osobní potřebu
 - na objednávku PO nebo podnikající FO pro její vnitřní potřebu
- vnitřní potřeba
 - k použití uvnitř (zejm. zaměstnanci), nikoliv veřejně, i když bude směřovat k dosažení prospěchu
- na objednávku
 - s obsluhou i samoobslužně
- reprografická rozmnoženina – nelze např. zvukový záznam,...
- nevztahuje se na vydaný notový záznam AD hudebního či hudebně dramatického
 - volná díla?
- dodatečná odměna (§ 25)

68

Citace (§ 31)

- užije záměrně (x 38c)
- jen z děl zveřejněných (§ 29/2 a contrario), nikoliv z počítačových programů (§ 66/7)
- další užití (/2)
- druhy
 - malá citace (/1/a)
 - výňatek ze zveřejněných AD
 - v odůvodněné míře
 - ve svém AD (ne samostatně)
 - bez ohledu na účel
 - velká citace (/1/b)
 - výňatek ze zveřejněných AD nebo drobné zveřejněné AD celé
 - v souladu s poctivými zvyklostmi (mj. akademickou etikou)
 - v rozsahu vyžadovaném konkrétním účelem
 - v jiném výtvoru, který nemusí být AD
 - pro účely
 - kritiky nebo recenze vztahující se k AD
 - vědecké či odborné tvorby

69

- výuková citace (/1/c)
 - při vyučování (přednáška, seminář, diskuze, ...x v učebnici)
 - výuka nemusí být AD, ale nemůže spočívat jen v užití díla
 - výuka může být i mimo školskou soustavu
 - pro ilustrační účel (přečte, rozdá rozmnoženinu studentům,...)
 - nikoliv za účelem prospěchu
 - vybírání vstupného samo o sobě nerozhoduje
 - rozsah nepřesáhne sledovaný účel
- výzkumná citace (/1/c)
 - nikoliv za účelem prospěchu
 - rozsah nepřesáhne sledovaný účel
- povinnost uvést
 - jméno autora
 - x není to možné
 - x jde o AD anonymní
 - případně i překladatele
 - nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se AD uvádí na veřejnost (§ 58/4, 59/2, 63/4, 64/3)
 - název AD (má-li jej AD)
 - případně i překladu
 - pramen
 - zákon neříká jak
 - ISO 690:2011 <http://www.iso690.zcu.cz/>

70

Školní představení (§ 35/2)

- jakékoliv zveřejněné dílo schopné veřejného provozování
- provozování představení (taxativně)
 - živě (§ 19/1)
 - ze záznamu (§ 20/1)
- nikoliv za účelem prospěchu
- školní představení
 - účinkují pouze žáci, studenti nebo učitelé školy, školského nebo vzdělávacího zařízení
- na základě § 35/4 údaje dle § 31/1 za ;

71

Školní díla I (§ 35/3 – kvazilicence; i pro UV)

- oprávněný subjekt
 - škola (i vysoká)
 - školské nebo vzdělávací zařízení
- nikoliv za účelem prospěchu
- k výuce nebo vlastní vnitřní potřebě (intranet)
 - neveřejnost užití
 - akademická obec, administrativa, členové orgánů
- školní dílo
 - AD (§ 2; závěrečná (§ 47b ZVŠ), seminární, ... práce)
 - x rigorózní
 - x habilitační (může ale jít o zaměstnanecké AD, jde-li o zvyšování kvalifikace)
 - x počítačové programy (§ 66/7)
 - vytvořené žákem nebo studentem
 - x student ČZV (§ 60/3 a § 60a/3 ZVŠ)
 - ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho vztahu k oprávněnému subjektu
- na základě § 35/4 údaje dle § 31/1 za ;

72

Školní díla II (§ 60 – právo získat L; ne pro UV)

- oprávněný subjekt
 - škola (i vysoká)
 - školské nebo vzdělávací zařízení
- má právo na uzavření LS o užití školního díla (kontraktační povinnost)
 - odpírá-li A bez vážného důvodu § 161/3 OSŘ
- NSJ, A má právo AD užít či poskytnout licenci
 - x rozpor s oprávněnými zájmy oprávněného
 - pokud tak A učiní může oprávněný
 - požadovat příspěvek na úhradu nákladů (na vytvoření AD x běžných provozních)
 - až do jejich skutečné výše
 - z odměn A za užití školního díla
 - s přihlédnutím k výši výdělku oprávněného z užití AD na základě uzavřené LS

73

Zveřejňování závěrečných prací (§ 47b ZVŠ)

- § 47b ZVŠ je
 - lex specialis k AutZ
 - kvazilicenční omezení AP
- disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce
 - odevzdané uchazečem k obhajobě od 1.1.2006 (/2)
 - 5 pracovních dnů před konáním obhajoby zpřístupnit veřejnosti k
 - nahlížení (prezenční půjčování? § 16 AutZ)
 - pořízení výpisů, opisů nebo rozmnoženin (§ 30 a 30a AutZ)
 - v místě určeném vnitřním předpisem (§ 17 ZVŠ)
 - x v místě pracoviště VŠ, kde s má konat obhajoba
 - u kterých proběhla obhajoba zveřejnit
 - včetně
 - posudků oponentů
 - záznamu o průběhu a výsledku obhajoby (i neúspěšném - /3)
 - prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje (způsob stanoví předpis VŠ § 17 ZVŠ)

74

Zveřejňování závěrečných prací (§ 47b ZVŠ)

- pojem zveřejnění v ZVŠ nemá stejný význam jako zveřejnění dle AutZ
 - dle AutZ první oprávněné zpřístupnění veřejnosti (§ 4/1)
 - dle ZVŠ se ale má zveřejnit 2x
- causa Hulva (NS 30 Cdo 2864/2015 z 29.10.2015)
 - „Způsob zveřejnění zákonodárce ponechal na akademické samosprávě, která měla svými vnitřními předpisy dostát zákonné povinnosti, ale také ji vyvážit s ohledem na autorská práva studenta, který školní dílo vytvořil.“
 - způsobem zveřejnění stanoveným vnitřním předpisem může dle NS být i nezveřejnění
 - x důvodem nezveřejnění může být jen porušení práv třetích osob

75

Dočasné rozmnoženiny (§ 38a)

- i na AD nezveřejněná (§ 29/2)
- znaky dočasné rozmnoženiny (kumulativně)
 - pomíjivé (vzniklé na dobu nutnou k jinému užití AD) nebo podružné (vzniklé v důsledku jiného užití AD)
 - nedílná a nezbytná součást technologického procesu (prostředek k užití AD, nikoliv cíl)
 - nemají žádný samostatný hospodářský význam
 - jediným účelem (alternativně)
 - přenos AD sítí mezi třetími stranami uskutečněný prostředníkem
 - oprávněné užití AD
 - x ne u počítačových programů (§ 66/7, zvláštní úprava § 66/1/a) a b)
- /2 RTV vysílatel, který zhotoví vlastními prostředky pro své vlastní vysílání dočasný záznam AD, k němuž má od A souhlas k vysílání
 - SDEU C-510/10 z 26.4.2012: alternativně „jménem“ nebo „v rámci odpovědnosti“ vysílací organizace (x zřejmě opačně Telec s. 401). (bod 56)
 - V rámci odpovědnosti to bude „pouze v případě, že je vysílací organizace povinna nést odpovědnost za jakékoli jednání takové osoby související s rozmnožením chráněného díla, zejména vůči autorům, kteří jsou nositeli dotčených práv.“ (bod 63-64)

76

Nepodstatné vedlejší užití AD (§ 38c)

- náhodné (nezamýšlené) užití AD v souvislosti se zamýšleným hlavním užitím jiného AD nebo prvku
- v případech, kde by výkon AP jinak představoval jeho zneužití
- i na díla nezveřejněná (§ 29/2)

77

Licence pro soc. zařízení (§ 38e)

- zdravotnická nebo sociální zařízení
 - založené nebo zřízené nikoliv za účelem zisku
 - nemocnice, ústavy sociální péče a věznice
 - oprávněné
 - zhotovit záznam vysílaných děl
 - x přímo provozovat RTV vysílání -> timeshift?
 - záznam provozovat pacientům v zařízeních
- pro A náhradní odměna z nenahraných nosičů a přístrojů dle § 25

78

Výstavní licence (§ 39)

- osobní rozsah
 - vlastník
 - půjčitel (§ 2193 an. OZ)
- jen na veřejné vystavení OnR
 - výtvarných
 - fotografických
 - vyjádřených postupem podobným fotografii
- pokud došlo ke zcizení OnR
 - x autor zapověděl & oprávněným to bylo známo (věděli nebo měli vědět z rejstříku KS)
- výstava může být dílem souborným (§ 2/5)
 - § 39 výslovně nemluví o zařazení do souboru, přesto je dovolené
- k propagaci výstavy uměleckých AD a jejich prodeje viz bezúplatná licence dle § 32

79

Zaměstnanecké dílo (§ 58)

- NSJ, zaměstnavatel vykonává svým jménem a na svůj účet majetková práva A k AD, které A vytvořil ke splnění svých povinností z vztahu
 - pracovněprávního (i mezi družstvem a jeho členem)
 - služebního
 - mezi PO a členem jejího orgánu nebo jejím členem (/10)
- A (zaměstnanec) má zachována osobnostní práva
 - x zveřejnění, úpravy, zpracování (i překlad), spojení, zařazení do souborného AD
 - x dokončení pro případ
 - skončení zaměstnaneckého vztahu
 - důvodných obav z nedokončení
- zaměstnavatel může postoupit jen se souhlasem A
- smrtí nebo zánikem zaměstnavatele bez právního nástupce nabývá oprávnění k výkonu práv A
- nevyužívá-li zaměstnavatel majetková práva
 - vůbec
 - dostatečně
 - -> A právo na licenci za obvyklých podmínek
 - x závažný důvod k odmítnutí
- zákonná domněnka souhlasu (/4 a /5)
- právo na přiměřenou dodatečnou odměnu (/6 – dispozitivní; x AD uvedená v /7, NSJ)
 - je-li mzda nebo jiná odměna za práci ve zjevném nepoměru k (kumulativně)
 - zisku z využití práv k zaměstnaneckému AD
 - k významu zaměstnaneckého AD pro dosažení zisku

80

Kolektivní dílo (§ 59)

- kolektivní dílo (NS 30 Cdo 725/2012 z 29.11.2012)
 - mnohost autorů (spec. spoluautorství)
 - vytvářeno na základě
 - podnětu investora
 - právně relevantního, nikoli jen prostého nápad, ideje, impulzu či iniciativy
 - Objednávka/pracovní úkol, jako právně relevantní podnět investora, musí směřovat k vytvoření příspěvku kolektivního díla. Předmětem smlouvy o dílo musí být vytvoření takového příspěvku, nikoli vytvoření prostého díla na objednávku.
 - pod vedením investora
 - konstantní dozor výkonu tvořivé činnosti a její řízení spočívající zejména v udávání celkové koncepce a obsahového, funkčního či hospodářského charakteru díla a jeho konečného vzhledu.
 - uvádění na veřejnost pod jménem investora
 - příspěvky zahrnuté do takového díla nejsou schopny samostatného užití
 - x AD audiovizuální či AD audiovizuálně užitá (/3)
- režim
 - zaměstnaneckých děl (§ 59/2 -> § 58; kvazilicence)
 - trvání práv 70 let od zveřejnění (§ 27/3)

81

Kvazilicence pro AD vytvořené na objednávku (§ 61)

- dílo vytvořené na základě SoD s
 - A -> § 61
 - § 61 se nepoužije pro práva související ani zvl. pr. pořizovatele DB (§ 74, § 78, § 82, § 86 a § 94)
 - jinou osobou (např. VU, Zelem autora) -> § 2634 OZ
 - použije se pro práva související i zvl. pr. pořizovatele DB
 - x § 58/7 počítačové programy, DB a kartografická díla – režim § 58 i když na objednávku
- SoD
 - úprava (§ 2586 an. OZ; § 2631 an. OZ dílo s nehmotným výsledkem)
 - obsah
 - zhotovitel se zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí dílo
 - objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu

82

• odlišení SoD od jiných smluvních typů

- SoD vs. KS
 - o SoD jde, pokud převážná část činnosti dodavatele spočívá ve výkonu činnosti (hledisko práce; 2086/2) nebo nabyvatel předal podstatnou část toho, co je třeba k vyrobění věci (hledisko materiálu; § 2086/1)
 - o KS pokud jde jen o dodání věci (byť by měla být teprve vyrobena)
- SoD vs. pracovněprávní vztahy
 - pracovněprávní vztahy
 - ekonomická závislost, organizační integrace u zaměstnavatele, dominance zaměstnavatele, osobní výkon... (+ § 2/1 ZPr)
 - výsledek činnosti x činnost samotná
 - zhotovitel postupuje samostatně x Zec závisle
 - riziko neúspěchu nese zhotovitel x Zel

83

Kvazilicence pro AD vytvořené na objednávku (§ 61)

- následky – omezení AP
 - poskytnutí opravňující licence k účelu vyplývajícímu ze smlouvy, NSJ
 - takto nabytá licence je nevýhradní, NSJ
 - -> A (zhotovitel) může dílo vytvořené na objednávku užít a poskytnout licenci T
 - x rozpor s oprávněnými zájmy objednatele
 - aplikuje se § 2375 o omezení nabyvatele licence
 - platí obdobně i pro soutěžní dílo
 - vytvořené či přihlášené do veřejné soutěže
 - veřejná soutěž
 - soutěž o nejhodnější nabídku (§ 1772 an. OZ)
 - veřejné zakázky (spec.)
 - veřejný příslib (§ 2884 an. OZ)

84

Licenční smlouva (§ 2358 an. OZ)

- právní úprava (2358-2389); úprava zásadně dispozitivní
 - obecná ustanovení (§ 2358-2370)
 - zvl. ust. pro
 - licenci k předmětům chráněným AutZ (§ 2371-2383)
 - LS nakladatelskou (§ 2384-2386)
 - práva související s pr. autorským a pro pr. pořizovatele databáze (§ 2387-2389)
 - § 14 a § 19 z.č. 527/1990 Sb. (vynálezy)
 - § 32 z.č. 207/2000 Sb. (prům. vzory)
 - § 18 a § 39 z.č. (ochr. známky)
 - x § 8/3 z.č. 425/2001 Sb. (označení původu)
 - čl. 22 nařízení 207/2009 (ochranná známka Společenství)
 - čl. 32 nařízení č. 6/2002 (prům. vzory Společenství)
- sjednocení úpravy LS (dříve § 46 an. AutZ, § 508 an. ObchZ)

85

Licenční smlouva (§ 2358 an. OZ)

- strany: poskytovatel (P) a nabyvatel (N)
- podstata: poskytnutí oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví (licence z lat. licentia (dovolení))
 - „... „současný“ autorský zákon zachovává naukou dovozované autorskoprávní pojetí vycházející z osobnostního základu autorských práv (viz § 10 a komentář), které nepřipouští translativní (pravý) převod autorských práv, a to ani práv majetkových (viz výslovně § 26 odst. 1). Oproti translativnímu převodu, který znamená zcizení (translaci), se v případě oprávnění k výkonu práva dílo užít jedná o zřízení (konstituování) majetkového oprávnění ve prospěch jiné osoby. Jedná se o tzv. konstitutivní (nepravý) převod, který spočívá v tom, že autor svou konstitutivní dispozicí zřizuje pro jinou osobu nové majetkové subjektivní právo“ ...; nejde tedy o převod majetku...“ NS 30 Cdo 2228/2012 z 31.8.2012
- lze uzavřít i inominát (§ 1725 a 1746/2)

86

LS – obecná ustanovení (§ 2358-2370 OZ)

- náležitosti
 - určení práva duševního vlastnictví
 - projev vůle poskytnout licenci
 - neomezenou
 - NSJ x PChAutZ (§ 2376)
 - omezenou
 - způsobem užití AD
 - rozsahem užití (územní, časový, množstevní, věcný)
 - ujednání o odměně (§ 2366)
- zásadně úplatná (§ 2358 → § 2366)
 - oproti ObchZ možná bezúplatná i k předmětu prům. vlastnictví
- písemná forma (§ 2358/2; § 561-563, § 1756 an.)
 - výhradní licence (2360)
 - zápis do VS (§ 2358)
 - hromadné a kolektivní LS (§ 101/1 AutZ)
 - u písemné formy
 - PF výhradnosti u nakladatelské LS
 - PDV u děl audiovizuálních a audiovizuálně užitých (§ 63/3 a § 64/1 AutZ)

87

LS – obecná ustanovení (§ 2358-2370 OZ)

- L je opravňující (§ 2359/1)
 - x trvání pr. závisí na jeho výkonu (ochr. známky,...)
 - x k PChAutZ, NSJ (spec. § 2372/2)
- poskytnutí L → povinnost A
 - strpět výkon L
 - zdržet se u výhradní L
 - úplné
 - sám užití, není-li výslovně ujednán opak (§ 2360/1)
 - neposkytnout L T
 - omezená výhradní L (tzv. sólo licence)
 - neposkytnout L T x L nevznikne (§ 2360/2)
 - dikce nepřesná (nejde o trvání jakékoli výhradní L, ale k témuž)
 - dříve poskytnuté nevýhradní L nedotčeny
 - dříve dle účinnosti LS (x uzavření)
- výhradní/nevýhradní L (výlučná/nevýlučná)
 - § 2362 PDN nevýhradnosti licence, NSJ výslovně
 - x pís. nakladatelská LS, NSJ (§ 2384/2; PF výhradnosti)
 - nevýhradní jsou vždy licence poskytnuté KS (§ 101/1, 8)

88

Podlicence

- Podlicence (§ 2363)
 - osoba N se nemění
 - nutný souhlas P L v LS(x nevznikne)
 - pozdější souhlas je změnou LS (forma dle § 564!)
 - max. v rozsahu P poskytnuté L
 - řetězení podlicencí – nutný souhlas všech předchozích poskytovatelů
 - i N podlicence není povinen ji využít, NSJ
 - x § 2372/2 (PCHAutZ)
 - podlicenční smlouva se řídí obdobně úpravou LS (§ 10/1)
 - zánikem L zaniká i PL (?; UK A Baldwin & Co Ltd v Magnetic Car Co Ltd (1925))
 - je obdobou nájmu či výpůjčky?
 - x BGH I ZR 153/06 - Reifen Progressiv; I ZR 24/11 - „Take Five“; I ZR 70/10 - M2Trade (SL nemohl předvídat ani ovlivnit zánik L)
 - ujednání LS
 - „.....právo poskytovat podlicence, které budou trvat i po zániku licence dle této smlouvy.“
 - „.....právo poskytovat podlicence s rozvazovací podmínkou, že podlicence zaniká současně s licencí a tím se současně obnovují práva poskytovatele tak, jako by LS nebylo.“

Postoupení L

- postoupení L (§ 2364 a § 2365)
 - změna osoby N celé L nebo její části
 - nutný písemný souhlas autora x k postoupení nedojde
 - x převod závodu (§ 502; § 2365 a § 2178)
 - informační povinnost (x náhrada újmy)
 - užší než postoupení LS (§ 1895 an.)
 - x převod závodu je cesí LS (§ 2177)

Odměna

- v LS musí být (§ 2366/1; alt.)
 - dohodnuta výše odměny
 - stanoven způsob určení výše odměny
 - x ledaže (alt.)
 - z průběhu kontraktace plyne vůle stran uzavřít LS úplatně i bez určení výše odměny -> odměna v obvyklé výši
 - sjednána bezúplatnost
- odměna je za oprávnění k užití x užití (§ 96/1/a, b) AutZ?)
- odměna podle výnosu (§ 2366/2,3)
 - A má pr. na kontrolu dokumentace ke zjištění skutečné výše odměny
 - důvěrnost
 - NSJ, vyúčtování min. jednou ročně
- tzv. bestsellerová doložka (§ 2374; PCHAutZ)
 - lze sjednat i pro PneCHAutZ

- poskytovatel poskytne veškeré podklady a inf. potřebné k výkonu licence (§ 2367)
 - nabyvatel pov.
 - utajit před T (§ 2368/1)
 - x poskytovatel nemá zájem
 - x T je zaměstnanec, společník, ... zavázaný k mlčenlivosti
 - vrátit či zničit podklady po zániku L (§ 2368/2)
- ohrožení nebo porušení nabyvatelovy licence (§ 2369; § 2 z.č. 221/2006 Sb.)
 - N aktivní leg. k ochraně L
 - P pov. součinností
 - P aktivně leg. k ochraně svého duševního vlastnictví a zajištění nerušeného výkonu L
 - + 41 AutZ pro výhradní lic.
- LS na DN lze vypovědět (§ 2370; § 1998/2/V2)
 - bez výpovědní doby s účinností 1 rok od konce kal. měsíce, v němž výpověď došla 2. SS
 - vyloučeno pro PCHAutZ (Ize § 2000)
 - lze sjednat i jiné podmínky pro výpověď (§ 1988/1)

LS k PCHAutZ (§ 2371 an. NOZ)

- subsidiárně se použije obecná úprava LS
 - x zápis L do veřejného seznamu (§ 2358/2/b) a /3)
 - x opravňující L (§ 2359/1) a udržování práva (§ 2359/2)
- podstatné náležitosti (§ 2371 kogentní)
 - určení díla (viz § 553)
 - AD – název, druh, obsah, rozsah, vlastnosti, údaje o zveřejnění
 - možno i přílohou, např. obrazovou
 - i AD budoucí (i to je však třeba dostatečně určit)
 - projev vůle poskytnout licenci
 - licence = oprávnění k výkonu práva AD užít (ne k jiným AP)
 - nejde o převod majetkového AP!
 - lze jí postoupit, zřídit podlicenci, zastavit
 - -> A povinen strpět a případně zdržet se jednání, které je obsahem poskytnuté L, o AP však nepřichází – jsou jen omezena
 - po zániku L se AP vrací do původního rozsahu (elasticita)
 - ujednání o odměně
 - LS je zásadně úplatná, NSJ (§ 2366)
 - vypadla „kriteria odměny“ (§ 49/7 AutZ) při uzavírání LS; zůstala bestsellerová doložka (§ 2374)

93

• pravidelné složky obsahu

- způsob užití (§ 12/4 AutZ; § 2376/2)
 - PDV rozsahu nutného k dosažení účelu LS
 - licence k rozmnožování zahrnuje i licenci k rozšiřování zhotovených rozmnoženin (§ 2376/5)
 - x způsob užití AD, který není v okamžiku uzavření LS objektivně znám (§ 2372/1; Vážný 17127; x nicotnost)
 - platí i pro ujednání „všemi způsoby“/“neomezeným způsobem“
- rozsah užití (omezený/neomezený)
 - x pokud není sjednán dle účelu LS (§ 2376/2)
 - x pokud neplyne z účelu LS jinak, omezen na (§ 2376/3)
 - území ČR
 - dobu obvyklou u daného druhu AD a způsobu užití, max. 1 rok od poskytnutí L
 - odevzdání AD (?), má-li být odevzdáno až po uzavření LS
 - množství (počet repríz, výtisků...) obvyklé u daného druhu AD a způsobu užití
 - jinak (např. max. počet návštěvníků)
 - věčný rozsah licence k rozmnožování (§ 2376/4)
 - v ostatním zákon nestanovuje, lze ujednat

94

- čas užití AD (významný v případě pov. N AD užít)
- poskytnutí nosiče (lépe dohodnout)
- účel smlouvy (např. koncert – významný pro § 2376/2)
- jiné (zúčastnit se premiéry...)
- ujednání o výhradnosti (§ 2360)
- právo poskytnout podlicenci (§ 2363)
- souhlas s postoupením licence (§ 2364)
- ujednání o úhradě licenční odměny

95

- zavazující, NSJ (§ 2372/2)
 - LS N nejen opravňuje, ale i zavazuje AD užít
 - v případě nevyužití výhradní L má A možnost od LS odstoupit (§ 2378-9)
- uzavírání LS se řídí § 1731 an. &
 - obsah LS lze určit odkazem na lic. podmínky (§ 2373/1/V2; gen. § 1751)
 - známe
 - veřejně dostupné (CC, GPL)
 - zvláštní ustanovení o uzavírání LS
 - oferta vůči neurčitému počtu osob (§ 2373/1)
 - nelze odvolat během lhůty k přijetí, jestliže (§ 2373/3; gen. § 572, § 1738 a § 1781; kum.)
 - akceptace bez vyznění
 - stanovena lhůta k přijetí
 - konkludentní (click-wrap, browse-wrap, shrink-wrap...) akceptace bez vyznění (§ 2373/2), jestliže to plyne z (alt.)
 - obsahu oferty
 - mezi stranami zavedené praxe
 - zvyklostí
- jednostranný souhlas A vylučuje protiprávnost

96

Bestsellerová doložka (§ 2374)

- je-li sjednaná fixní odměna ve zřejmém nepoměru k (kumulativně)
 - zisku z využití licence
 - k významu AD pro dosažení zisku
- může A požadovat i opakovaně
- kogentní „nelze se vzdát“ (srov. i dřívější § 49/6 AutZ a jeho historický výklad)
- promlčecí lhůta
 - subjektivní 3 letá počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy se A dozvěděl nebo dozvědět měl a mohl, že se odměna stala příliš nízkou
 - objektivní 10 letá počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy se odměna stala příliš nízkou
- možnost určení soudem (§ 2374/2)

- „spravedlivá odměna v některých dalších případech“
 - § 25a (ex § 49/3 AutZ) – odměna v souvislosti s pronájemem OnR zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam
 - VU při buy outu výrobcem zvukového záznamu (§ 71/4, § 72b)

97

Omezení nabyvatele licence (§ 2375)

- N nesmí upravit či jinak měnit
 - označení autora (§ 11/2 AutZ; /1)
 - AD nebo jeho název x ledaže (§ 11/3; /2; alt.)
 - bylo sjednáno jinak
 - lze spravedlivě očekávat, že by A vzhledem k okolnostem užití souhlasil, x ledaže
 - A si svolení ke změně AD nebo jeho názvu vyhradil a N je to známo
- /2 platí obdobně i pro (/3)
 - spojení AD s jiným AD
 - zařazení do AD souborného

98

Autorská rozmnoženina (§ 2377)

- N licence k rozmnožování AD povinen poskytnout A autorskou rozmnoženinu (kumulativně)
 - lze-li to na N spravedlivě požadovat
 - je-li to obvyklé
- autorská rozmnoženina vs. naturální odměna poskytovaná v rozmnoženinách
- osvobozeno do daně z příjmů (§ 4/1/zc) DPříj)
- platí i pro podlicenci?

99

Odstoupení od LS pro nečinnost N

- A může od LS odstoupit, jestliže (§ 2378; spec. § 72a; kum.)
 - N nevyužívá výhradní licenci (/1; alt.)
 - vůbec
 - dostatečně
 - x způsobeno okolnostmi převážně na straně A (liberace N)
 - čímž jsou značně nepříznivě dotčeny oprávněné zájmy A
 - alternativně (/2)
 - uplynula přiměřená lhůta po výzvě k dostatečnému využití licence
 - výzva musí obsahovat upozornění na možnost odstoupení
 - využití zavazující licence N není možné (spec. k § 2006 an.?)
 - N prohlásí, že licence nevyužije
- NSJ, právo na odstoupení nelze uplatnit (učinit výzvu) před uplynutím (§ 2379)
 - 2 let od poskytnutí licence nebo odevzdání AD (nosiče?), bylo-li odevzdáno až po poskytnutí L
 - 3 měsíců u příspěvků do „denních“ periodik
 - 1 rok u ostatního periodického tisku
- LS se ruší ex tunc (§ 53/4 AutZ o ex nunc nepřevzat, ale § 2004)
- A je povinen
 - nahradit N škodu, jestliže k tomu existují důvody zvláštního zřetele hodné (§ 2380)
 - vrátit N přijatou odměnu nebo její poměrnou část (§ 2381)
 - x N byl povinen licenci využít
- úprava je s výjimkou § 2379/1 kogentní

100

Odst. od LS pro změnu přesvěd. A (§ 2382)

- A může od LS odstoupit, jestliže (/1 – kogentní; kumulativně)
 - dosud nezveřejněné AD -> zveřejněním (§ 4/1 AutZ) toto právo zaniká
 - neodpovídá jeho přesvědčení
 - zveřejněním AD by byly značně nepříznivě dotčeny jeho oprávněné **osobní** (ne majetkové) zájmy
- A povinen nahradit N škodu (/2)
- LS se ruší NŠ nebo poskytnutím jistoty (§ 54/1 AutZ o ex nunc nepřevzat; spec. k § 2004)
 - není-li dohoda, určí výši jistoty soud (§ 3027)
- nabídková povinnost (/3)
- zachování práva na odměnu z LS zavazující, nevyužíval-li N řádně licenci (/4 -> § 2381/2)
- nepoužije se pro
 - vztah mezi A AV AD a výrobcem prvotního záznamu (§ 63/4 AutZ)
 - pro AD AV užitá (§ 64/3 AutZ -> § 63/4 AutZ)
 - pro UV AV užitá (§ 74 -> § 64/3 AutZ -> § 63/4 AutZ)
 - počítačové programy (§ 66/7 AutZ)
 - záznamy a vysílání (§ 2388)
 - DB, které jsou předmětem zvl. pr. pořizovatele DB (§ 2389)

101

Forma odstoupení

- Pro odstoupení obecně ani pro odstoupení od LS pro nečinnost nabyvatele (§ 2378 OZ) nebo změnu přesvědčení A (§ 2382 OZ) není předepsána písemná forma.
- doktrína
 - Komentář WKČR k § 2378 soudí, že v případě zákonné písemné formy (§ 2358/2) ano,
 - Komentář CHB je názorově rozpolcen (k § 2001:35 (sporné), k § 564:4 (ne)), nicméně písemnou formu doporučuje (k § 2378:6).
- písemnou formu také doporučujeme!

102

Zánik licence (§ 2383)

- NSJ, přechází práva a povinnosti z LS na právního nástupce nabyvatele L
 - smrt FO -> součást pozůstalosti
 - zánik PO ->
 - právní nástupce a není-li ho
 - stát (§ 26/3 AutZ)

103

Nakladatelská LS

- LS, kterou A poskytuje N licenci k rozmnožování a rozšiřování AD (§ 2384/1)
 - slovesného
 - hudebně dramatického nebo hudebního
 - výtvarného
 - fotografie či díla vyjádřeného podobným způsobem
 - x v provedení výkonnými umělci
- PF výhradnosti, NSJ v písemné LS (§ 2384/2)
 - x periodická publikace
 - periodickým tiskem se rozumí noviny, časopisy a jiné tiskoviny vydávané pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce (§ 3/a) zákona č. 46/2000 Sb. – tiskový zákon)
 - s ohledem na účel smlouvy zahrnuje i právo nezbytné sublicence (např. pro zhotovení rozmnoženin tertiem - § 2376/2)

104

- A má právo na autorskou korekturu (§ 2385; spec. aut. dohled, jen A, ne dědic; gen. § 11/3 AutZ)
 - drobné tvůrčí změny (revize)
 - x nepřiměřené náklady
 - x změna povahy díla
 - neumožnění korektury s následkem užití způs. snižujícím hodnotu
 - -> A může od smlouvy odstoupit (následky ex tunc - § 2004)
- L dle LS nakladatel. zaniká, jestliže (§ 2386; kum.)
 - byl omezen množstevní rozsah licence
 - byl omezen časový rozsah licence
 - rozmnoženiny byly rozebrány před uplynutím doby
 - do 6 měsíců od výzvy autora nedojde k dohodě o zvýšení množstevního rozsahu

105

Zvl. ustanovení pro neAD

- úprava LS k PCHAutZ
 - obdobně pro umělecké výkony (§ 2387)
 - x § 2377 (aut. rozmnoženina)
 - x § 2382 pro UV AV užití (§ 74 -> § 64/3 AutZ -> § 63/4 AutZ)
 - x § 2384 a § 2385 (nakladatelská LS)
 - obdobně pro záznamy a vysílání (§ 2388) a přiměřeně pro DB, které jsou předmětem zvl. pr. pořizovatele DB (§ 2389)
 - x § 2374 (dodatečná odměna)
 - x § 2377 (aut. rozmnoženina)
 - x § 2378-2381 (odst. pro nečinnost)
 - x § 72a a § 77a AutZ (zvl. pro zvukové záznamy)
 - x § 2382 (odst. pro změnu přesvědčení)
 - x § 2384 a § 2385 (nakladatelská LS)

106

Těším se na viděnou!

Mgr. Martin Prokeš, právník JAMU
tel. 542 591 105, prokes@jamu.cz

112